

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	8115221611
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8115221611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: CLOU SLOVAKIA, s. r. o., so sídlom Prešov, Levočská 4, IČO: 31 683 690, právne zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Šaffom, so sídlom Vranov nad Topľou, Kalinčiakova 2729/10, IČO: 42 381 631, proti žalovaným: 1/ X. I., nar. M., bytom N., 2/ X. V., nar. M., bytom N., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12C/342/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. júna 2024 sp. zn. 1Co/52/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 18. júna 2024 sp. zn. 1Co/52/2023 ako aj rozsudok Okresného súdu Prešov v časti, týkajúcej sa jeho výrokov I. a II. z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. júna 2023 č. k. 12C/342/2015-682 v spojení s opravným uznesením zo 14. júla 2023 č. k. 12C/342/2015-699:
- zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXXX v k. ú. N., reg. „C“, parcely č. XXXX/XX o výmere 297 m² - zastavaná plocha a nádvorie (ďalej ako „sporné nehnuteľnosti“) (výrok I.).

- Podielové spoluvlastníctvo vyporiadal tak, že (výrok II.)
do výlučného vlastníctva žalobcu v podiele 1/1 prikázal novovytvorené parcely v k. ú. N., reg. „C“ č. XXXX/XX o výmere 97 m² - zastavaná plocha a nádvorie, č. XXXX/XX o výmere 46 m² - zastavaná plocha a nádvorie, č. XXXX/XX o výmere 4 m² - zastavaná plocha a nádvorie, vytvorené Geometrickým plánom č. 9/2022 vyhotoviteľa Ing. O. T., úradne overeného dňa 15. 12. 2022 Okresným úradom Prešov, katastrálnym odborom pod č. Z.-XXXX/XXXX, ktorý je súčasťou rozsudku,

do podielového spoluvlastníctva žalovaného 1/ v podiele 1/2 k celku a žalovaného 2/ v podiele 1/2 k celku prikázal novovytvorenú parcelu k. ú. N., reg. „C“ č. XXXX/XX o výmere 78 m² - zastavaná plocha a nádvorie, vytvorenú Geometrickým plánom č. 9/2022 vyhotoviteľa Ing. O. T., úradne overeného 15. 12. 2022 Okresným úradom Prešov, katastrálny odbor pod č. Z.-XXXX/XXXX, ktorý je súčasťou rozsudku,

do podielového spoluvlastníctva žalobcu v podiele 4/6 k celku a žalovaného 1/ v podiele 1/6 k celku a žalovaného 2/ v podiele 1/6 k celku prikázal parcelu k. ú. N., reg. „C“, parcelu č. XXXX/XX o výmere 72 m² - zastavaná plocha a nádvorie.

- Žalobu o vyporiadanie nehnuteľnosti, zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. N., reg. „C“, parcela č. XXXX/X o výmere 34 m² - zastavaná plocha a nádvorie (ďalej ako „nehnuteľnosť“ zapísaná na LV č. XXXX“), zamietol (výrok III.).

- Určil, že znalec Ing. O. T. má nárok na náhradu znalečného vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 50 % a vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/, vo vzťahu ku každému po 25 % (výrok IV.) a zároveň

- rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.).

2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa § 141 ods. 1, § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 2 ods. 4, ods. 5, ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že účastníci konania nemajú záujem zotrvať v spoluvlastníctve k sporným nehnuteľnostiam a k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX. Poukázal na právnu vetu uznesenia Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2021 sp. zn. 7Cdo/305/2019 a konštatoval, že v konaní nie je viazaný návrhom spoluvlastníka o spôsobe zrušenia i rozdelenia nehnuteľností. V záujme účelného využitia vecí vzniknutej rozdelením pristúpil k tolerancii ohľadom veľkosti aritmetického vyjadrenia podielov o 3 m² v prospech žalovaných. Súd tiež poukázal na to, že v danom prípade bola zistená odchýlka evidovanej výmery a reálnej výmery o 4 m², avšak výmera uvedená na liste vlastníctva nie je v zmysle katastrálneho zákona záväzný údaj.

3. Ďalej uviedol, že najspornejšími otázkami v prejednávanej veci bolo posúdenie a vysporiadanie sa s takzvaným hluchým miestom, nachádzajúcim sa za garážou k príľahlej budove vo vlastníctve žalovaných, ktorú vlastní konateľ žalobcu ako fyzická osoba a prikázanie do výlučného vlastníctva, resp. ponechanie v podielovom spoluvlastníctve časti parcely medzi garážami (novovytvorená parcela č. XXXX/XX). V tomto smere súd vykonal rozsiahle dokazovanie, pričom nebolo zistené, že by štatutárny zástupca žalobcu vykonal nejaké stavebné úpravy, hoci znalcami boli konštatované určité odchýlky, tieto podľa súdu nepresiahli prípustnú mieru. Prvoinštančný súd poukázal na právnu vetu rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo 17. júna 2015 sp. zn. 22Cdo/1450/2015 a s ohľadom na osobnú averziu strán sporu ako susedov úzko vzájomne prepojených nehnuteľností považoval za dôležité kritérium aj to, aby zostali v podielovom spoluvlastníctve v čo najmenšej časti vyporiadavanej nehnuteľnosti, preto prikázal do výlučného vlastníctva žalovaných tzv. hluchý priestor, ktorý je príľahlý k nehnuteľnosti, ktorú majú vo vlastníctve obaja žalovaní a časť pozemku - novovytvorenú parcelu č. XXXX/XX využiteľnú s obmedzeniami, prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Zostávajúca časť parcely č. XXXX/XX bola reálne rozdelená tak, že súd prikázal novovytvorenú parcelu č. XXXX/XX do výlučného vlastníctva žalovaných (aj s tzv. hluchým priestorom), pričom žalovaným bol zachovaný prístup k tejto časti pozostávajúcej pôvodnej parcely č. XXXX/XX, ktorá zostala v podielovom spoluvlastníctve podľa veľkosti pôvodných podielov a ďalšiu časť ako novovytvorenú parcelu č. XXXX/XX súd prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Pri reálnom rozdelení súd prihliadal aj na to, aby každá zo strán sporu mala priamy prístup na parcelu č. XXXX/X, na ktorej sa nachádza takzvaný dufart - podchod.

4. Vo vzťahu k návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k parcele č. XXXX/X, na ktorej sa nachádza stavba tzv. podchod - dufart, prvoinštančný súd uviedol, že pri zrušení

podielového spoluvlastníctva k uvedenej parcele by samostatné časti parcely nespĺňali definíciu dvoch samostatných vecí, preto žalobu zamietol. Navyše poukázal na to, že v časti, ktorú žiadali do výlučného vlastníctva žalovaní, sa nachádzajú schody pod úrovňou základného podlažia a nimi sa prechádza do pivničných priestorov obchodnej budovy patriacej do výlučného vlastníctva žalobcu, preto neprichádzalo do úvahy rozdelenie ani pre vykonanie nákladných stavebných úprav.

5. Výrok o trovách konania medzi sporovými stranami odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žiadna zo strán nemala úspech vo veci v celom rozsahu, sporové strany boli čiastočne úspešné v konaní, preto im nárok na náhradu trov konania nebol priznaný. Vo vzťahu k výroku o trovách znalečného súd dôvodil tým, že preddavky zložené na znaleckú činnosť nepokryli výdavky súvisiace so znaleckým posudkom, preto nárok na náhradu znalečného priznal priamo znalcovi.

II.

Konanie pred odvolacím súdom

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali obe sporové strany odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 18. júna 2024 č. k. 1Co/52/2023-757 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením:

- potvrdil vo výrokoch I. a II. o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k parcele reg. „C“ č. XXXX/XX, LV č. XXXXX, k. ú. N.
- zrušil vo výrokoch III., IV. a V. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Odvolací súd považoval za plne dôvodné rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k parcele č. XXXX/XX o výmere 297 m² s tým, že súhlasil s jeho záverom, že najvhodnejším spôsobom rozdelenia a vyporiadania tohto podielového spoluvlastníctva bol postup uvedený v Znaleckom posudku č. 9/2022 znalca Ing. T. z 15. 12. 2022, na základe ktorého boli do vlastníctva žalobcu prikázané parcely č. XXXX/XX, č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, do vlastníctva žalovaných bola prikázaná parcela č. XXXX/XX a parcela č. XXXX/XX zostala v podielovom spoluvlastníctve sporových strán, so zreteľom na špecifické užívacie pomery na pôvodnej parcele č. XXXX/XX o výmere 297 m², a to z dôvodu existencie práv vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu po tejto parcele, patriacej vlastníkom garáží nachádzajúcich sa na parcelách č. XXXX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX a č. XXXX/XX.

8. Podľa odvolacieho súdu nebolo možné súhlasiť s odvolacou argumentáciou žalobcu, že došlo k ukráteniu jeho oprávnených nárokov na tzv. trvale využiteľnú časť spoločnej nehnuteľnosti, pretože pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nie je možné vždy dodržať úplne presné rozdelenie nehnuteľnosti tak, aby toto zodpovedalo spoluvlastníckym podielom dotknutých podielových spoluvlastníkov ako na to poukázal aj súd prvej inštancie. Pokiaľ sa žalobcovi dostala z tzv. hlavnej parkovacej časti časť o šírke 10 m, hoci by, podľa jeho názoru, mal mať nárok na šírku 11,6 m, nemožno túto okolnosť vnímať ako závažný zásah do oprávnených nárokov žalobcu práve s prihliadnutím na judikatúru aplikovanú súdom prvej inštancie (sp. zn. 7Cdo/305/2019). Podobne v kontexte vyššie uvedených úvah nemožno ako závažný zásah vnímať šírku 7,5 m z hlavnej parkovacej časti, prisúdenú žalovaným, hoci by podľa názoru žalobcu mali mať nárok len na 5,8 m. Súd prvej inštancie správne prihliadol na to, že pokiaľ išlo o parcelu č. XXXX/XX o výmere 46 m², ktorá pri vyporiadaní tohto podielového spoluvlastníctva bola prisúdená do vlastníctva žalobcu, výsledky dokazovania na súde prvej inštancie preukázali, že táto je využívaná zamestnancami žalobcu na parkovanie, preto by sa logicky mala dostať do jeho vlastníctva. Rovnako správne, pri úvahách o rozdelení spoločnej nehnuteľnosti - parcely č. XXXX/XX v zmysle Znaleckého posudku znalca Ing. T. č. 9/2022 (podľa situácie - alternatívy G) podľa odvolacieho súdu zohľadnil súd prvej inštancie aj to, že zo strany žalobcu došlo k účelnému prevodu voľne stojacej garáže na parcele č. XXXX/XX do vlastníctva zamestnankyne p. H.. Odvolací súd bol toho názoru, že Znalecký posudok č. 9/2022 Ing. T. (č. l. 637 spisu) sa neodlišoval natoľko od pôvodného Znaleckého posudku č. 1/2021 (č. l. 383 spisu) ako to zdôrazňoval vo svojom odvolaní žalobca; žalobcovi bola totiž prisúdená dostatočná plocha na využitie, či už na parkovanie alebo iné účely, v zmysle alternatívy G, ktorú súd použil pri rešpektovaní veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu a nemožno spochybniť ani prikázanie do jeho vlastníctva parcely

č. XXXX/XX o výmere 4 m², teda priestoru, ktorý aj podľa pôvodného Znaleckého posudku znalca Ing. T. č. 1/2021 - alternatíva I., bol uvažovaný za priestor, ktorý by mal pripadnúť ako parcela č. XXXX/XX o výmere 4 m² do vlastníctva žalobcu. Naproti tomu súd prvej inštancie správne prihliadol na fakt, že v rámci parcely č. XXXX/XX dostali žalovaní aj ťažko využiteľný tzv. hluchý priestor.

9. Správne bolo podľa odvolacieho súdu aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o zachovaní podielového spoluvlastníctva vo vzťahu k parcele č. XXXX/XX, ktorá zostala po odčlenení parcely č. XXXX/XX ako parcela rešpektujúca existenciu vecného bremena majiteľov garáží, nachádzajúcich sa na vyššie uvedených parcelách, t. j. č. XXXX/XX a ďalšie a bude slúžiť ako prístup k týmto garážam, na ktorý majú vlastníci garáží nárok v zmysle skorších dojednaní. Nebolo možné akceptovať odvoláciu argumentáciu žalobcu spočívajúcu v tom, že súd prvej inštancie rozhodol nesprávne aj z toho dôvodu, že nerešpektoval pôvodný návrh znalca Ing. T. uvedený v jeho Znaleckom posudku č. 1/2021, teda alternatívy I. s tým, že znalec sa vyjadril, že nesúhlasí s alternatívou, ktorá bola na pokyn súdu premietnutá do Znaleckého posudku č. 9/2022 z 15. decembra 2022. Odvolací súd zdôraznil, že vyjadrenia znalca v tomto ohľade neboli patričné, nakoľko znalcovi neprislúchalo vyjadrovať svoj súhlas alebo nesúhlas s pokynom súdu na právne riešenie predmetu konania, ale jeho povinnosťou bolo realizovať usmernenia súdu a vypracovať znalecký posudok a hlavne geometrický plán, ktorý je podkladom rozdelenia.

10. Nepatričné boli podľa názoru odvolacieho súdu návrhy znalca, týkajúce sa rozšírenia predmetu konania a sporových strán aj vo vzťahu k riešeniu vecného bremena majiteľov garáží, nakoľko tieto okolnosti síce môžu súvisieť s rozdelením spoluvlastníctva, avšak nie sú predmetom konania a jeho rozšírenie v tomto smere aj s pribatím ďalšieho, väčšieho počtu osôb ako sporových strán do konania by znamenalo komplikáciu v konaní, jeho predĺženie a riešenie otázok, ktoré so zreteľom na aktuálny predmet konania riešiť potrebné nebolo.

11. Rovnako podľa odvolacieho súdu nebolo preukázané a nebolo možné sa v tomto smere stotožniť s odvolacou argumentáciou žalobcu spočívajúcou v tom, že pri presune motorových vozidiel po novovytvorených parcelách by dochádzalo k neúmerným komplikáciám pri otáčaní vozidiel a podobne. Výsledky dokazovania na súde prvej inštancie takéto okolnosti nepreukázali. So zreteľom na uvedené okolnosti, pokiaľ súd prvej inštancie zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo k predmetnej parcele č. XXXX/XX spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku na podklade Znaleckého posudku č. 9/2022 Ing. T. z 15. 12. 2022, postupoval správne; odvolací súd v podrobnostiach poukázal na správne a výstižné dôvody uvedené v tomto smere súdom prvej inštancie v odôvodnení jeho rozhodnutia, preto rozsudok v tejto časti ako vecne správny potvrdil.

12. Odvolací súd mal však pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k parcele č. XXXX/X, t. j. vo vzťahu k tzv. dufartu, nakoľko jeho odôvodnenie považoval za nedostatočné a nepreskúmateľné. Stotožnil sa s tým, že predmetná parcela má špecifický charakter, no nebolo zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vychádzal, keď v ods. 80. rozsudku tvrdil, že pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k parcele č. XXXX/X by samostatné časti parcely nespĺňali definíciu dvoch samostatných vecí. Túto okolnosť súd prvej inštancie nijako nevysvetlil a spôsobil v tomto smere nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia. Túto nepreskúmateľnosť potvrdila aj ďalšia úvaha súdu prvej inštancie, použitá na podporu zamietavej časti jeho rozhodnutia, v ktorej poukázal na to, že v časti, ktorú žiadali do výlučného vlastníctva z parcely č. XXXX/X . prikázať žalovaní, sa nachádzajú schody pod úrovňou základného podlažia a nimi sa prechádza do pivničných priestorov obchodnej budovy, patriacej do výlučného vlastníctva žalobcu. Výsledky dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie zatiaľ naznačili, že tieto schody v skutočnosti využívané neboli, boli zabeznené a podľa tvrdenia žalovaných má žalobca prístup do pivničných priestorov aj z vlastnej obchodnej budovy. So zreteľom na dané okolnosti a na námietky žalovaných sa odvolaciemu súdu javilo zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k uvedenej parcele predčasné, preto rozsudok v tejto časti zrušil vrátane súvisiacich výrokov o trovách konania sporových strán a trovách konania znalca, a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

III.

Dovolanie žalobcu

13. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobcu (ďalej aj ako „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) CSP.

14. Za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spolu s postupom súdu prvej inštancie, ktorým mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, považoval to, že:

- odvolací a prvoinštančný súd úplne odignorovali návrh žalobcu z 10. decembra 2021 na pripustenie zmeny žaloby a pristúpenie žalovaných do konania. O tomto návrhu žalobcu nebolo žiadnym spôsobom rozhodnuté, pričom práve uvedeným návrhom žalobca navrhol zmenu žaloby v zmysle upustenia od zrušenia a vyporiadavania parcely č. XXXX/X k. ú. N., t. j. tzv. dufartu a zároveň navrhoval nielen obmedzenie vecného bremena - práva prechodu pre vlastníkov okolitých garáží iba na novovytvorenú parcelu - príjazdovú cestu, ale simultánne aj zriadenie predmetného práva prechodu iba na príjazdovej ceste pre všetkých týchto vlastníkov okolo stojacich garáží vrátane žalobcu, nakoľko aktuálne zapísané vecné bremeno nezahŕňa všetkých vlastníkov garáží a nie je napr. zapísané ani v prospech samotného žalobcu, ktorý taktiež vlastní jednu z okolitých garáží. Poukázal na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, ktorý sa vyjadril, že „nie je možné stotožňovať obsah práv vyplývajúcich z vecného bremena a obsah práv vyplývajúci zo spoluvlastníctva dotknutej nehnuteľnosti, a teda v prípade ak sa tieto práva stretnú v jednej osobe, nedochádza automaticky k absorpcii oprávnení z vecného bremena tzv. silnejším spoluvlastníckym právom“. Nakoľko odvolací súd rovnako odignoroval tieto námietky v podanom odvolaní a konvalidoval postup prvoinštančného súdu, nastala situácia, na ktorú žalobca opakovane upozorňoval a domáhal sa nápravy a to, že právoplatné súdne rozhodnutie súdu prvej inštancie zaevidoval a vykonal Katastrálny odbor Okresného úradu Prešov tým spôsobom, že predmetnú ťarchu neobmedzeného prechodu pre niektorých vlastníkov garáží automaticky preniesol na úplne všetky novovytvorené parcely, ktoré vznikli daným rozdelením a to aj na parcely vo výlučnom vlastníctve žalobcu a žalovaných. V dôsledku tohto nezákonného postupu tak aj na novovytvorených parcelách „C“ k. ú. N. parc. č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX vo výlučnom vlastníctve žalobcu, v súčasnosti ako ťarcha viazne neobmedzené právo prechodu pre žalovaných (viď evidencia katastra nehnuteľností, kat. mapa k. ú. N., LV č. XXXXX). Stalo sa jednoducho to, na čo žalobca upozorňoval a kvôli čomu aj uplatňoval práva a nároky v zmysle § 142 ods. 3 OZ, čo však dotknuté súdy odignorovali. Týmto konaním súdov bezpochyby došlo k neoprávneným zásahom do práv žalobcu, ktorého návrhy týkajúce sa veci samej boli ignorované, pričom na všetkých novovytvorených parcelách vo výlučnom vlastníctve žalobcu viazne aj právo prechodu pre žalovaných, ale na prístupovej ceste - pozostatku z pôvodnej parcely č. XXXX/XX právo prechodu pre žalobcu už neviazne na rozdiel od práva prechodu pre žalovaných, ktorým zostala zriadená ťarcha aj k tejto pôvodnej parcele - prístupovej ceste.

- ignorovanie znaleckého dokazovania - súkromného znaleckého posudku znalca Ing. T. č. 1/2021, ktorý v konaní zabezpečil a predložil žalobca. V tomto znaleckom posudku znalec v alternatíve I. zhrnul všetky zákonné požiadavky na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vrátane zohľadnenia diametrálne odlišnej hodnoty pozemku, ktorý slúži ako príjazdová cesta pre vlastníkov garáží v porovnaní s pozemkom na hlavnej parkovacej časti. Znalec rozdelil hlavnú parkovaciu časť, vrátane malých obslužných plôch pri budovách účastníkov v zmysle zákonných podielov a prístupovú cestu zaťaženú vecnými bremenami v prospech vlastníkov garáží ponechal v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania, nakoľko hodnota tejto plochy je len ťažko porovnateľná s hodnotou pozemku na hlavnej parkovacej časti. Znalec Ing. T. vypracoval predmetný znalecký posudok na podnet žalobcu, pričom na zodpovedanie mu boli uložené rovnaké otázky ako uložil okresný súd ním vybranému znalcovi Ing. D., pričom závery oboch znalcov sa diametrálne odlišujú. Oba znalci dostali za úlohu zistiť, či je možné reálne rozdelenie dotknutej parcely a zároveň vypracovať najlepší návrh rozdelenia spoločnej parcely z hľadiska účelnosti. Kým Ing. D. predložil ako najlepší návrh rozdelenia, ktorý absolútne nezodpovedá zákonným požiadavkám a zásadám rozdeľovania, ale z ktorého v podstate vychádza napadnuté súdne rozhodnutie a tzv. alternatíva „G“, tak znalec Ing. T. predložil ako najlepší návrh, ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám aj veľkostiam spoluvlastníckych podielov a nevytvára

nezmyselné nepravdivé „klíny“ vo výlučnom vlastníctve žalobcu pri už tak úzkom vstupe na predmetný spoločný dvor. Navyše pri výsluchu oboch znalcov bolo jednoznačne preukázané, že Ing. D. nevychádzal z reálneho zamerania dotknutej nehnuteľnosti, ale iba preberal nesprávne údaje a prekresľované mapy katastra a jeho posudok tak nie je možné použiť. Preto aj prvoinštančný súd pri vypracovaní záverečného posudku a geometrického plánu pristúpil k zmene znalca a ustanovil Ing. T., ktorému však v rozpore s jeho názorom presne stanovil ako rozdeliť danú nehnuteľnosť, čo Ing. T. aj urobil. Podstatná je však absencia akéhokoľvek hodnotenia znaleckého dokazovania Ing. T. a jeho posudku č. 1/2021 a s tým súvisiaca aj absencia akejkoľvek argumentácie, prečo si súd vybral za najlepší návrh rozdelenia podľa Ing. D. a nie Ing. T., resp. v čom vidí súd nedostatky v najlepšom návrhu rozdelenia Ing. T. - v jeho alternatíve I., podľa ktorej žalobca navrhoval rozdelenie spoločnej nehnuteľnosti. Krajský súd sa k týmto námietkam žalobcu v podanom odvolaní vyjadril jednou irelevantnou vetou a to, že alternatíva I. v znaleckom posudku Ing. T. č. 1/2021 sa údajne neodlišuje natoľko od záverečného posudku Ing. T. č. 9/2022, ktorý znalec vypracoval na presný pokyn súdu v zmysle návrhu znalca Ing. D., tak ako to zdôrazňuje žalobca. Žalobca sa v tomto konaní domáha rozdelenia podľa alternatívy I. znaleckého posudku Ing. T. č. 1/2021, a pokiaľ by sa výsledné rozdelenie spoločnej nehnuteľnosti v hlavnej nezaťaženej parkovacej časti v posudku č. 9/2022 až tak neodlišovalo ako to tvrdí krajský súd, tak konanie na prvom stupni neprebíha do roku 2023 a žalobca by sa nedomáhal ani nápravy rozhodnutia dostupnými opravnými prostriedkami. Medzi uvedenými návrhmi rozdelenia je podstatný rozdiel, najmä čo sa týka rozdelenia najhodnotnejšej nezaťaženej hlavnej parkovacej časti, t. j. novovytvorené parcely „C“ KN, k. ú. N., parc. č. XXXX/XX a č. XXXX/XX, ktoré sú stredobodom záujmu sporových strán. Žalobcovi prisúdená parcela č. XXXX/XX v šírke 10 m je o 1,7 m užšia než mu vyplýva zo spoluvlastníckeho podielu a doterajšieho užívania, pričom parcela žalovaných č. XXXX/XX v šírke 7,55 m je o 1,7 m bezdôvodne širšia než majú nárok v zmysle spoluvlastníckych podielov. Hodnota všetkých ostatných častí spoločnej parcely, či už tzv. hluché miesto pri budove žalovaných alebo extrémne zaťažený priestor medzi troma garážami alebo nepravdivé „klíny“ a schodište pri budove žalobcu sa nemôžu porovnávať s hodnotou tejto hlavnej parkovacej časti, na ktorej jedinej skutočne záleží, a ktorej celková šírka 17,55 m v zmysle zásad vyporiadavania podielového spoluvlastníctva musí byť rozdelená v šírke 11,7 m v prospech žalobcu a 5,85 m v prospech oboch žalovaných.

- s vyššie uvedeným argumentom súvisí aj ďalší dôvod dovolania, a to porušenie práva žalobcu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa dovolateľa nespĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za preskúmateľné. Žalobca v základnom ako aj odvolacom konaní opakovane argumentoval, že rozdelenie spoločnej parcely v zmysle pokynov prvoinštančného súdu a posudku Ing. T. č. 9/2022 nezodpovedá základným zásadám vyporiadavania podielového spoluvlastníctva súdom v zmysle § 142 ods. 1 OZ, ktoré stanovujú dve základné kritériá vyporiadavania, a to veľkosť podielov a účelné využitie veci. Podľa dovolateľa sa ani prvoinštančný ani krajský súd nevyjadrili k zásadnej námietke žalobcu, že neexistuje jediný logický dôvod, prečo by hlavná parkovacia časť nemohla byť na šírku rozdelená podľa spoluvlastníckych podielov na 11,7 m a 5,85 m, tak ako to napokon v alternatíve I. navrhoval aj sám znalec Ing. T. v jeho znaleckom posudku č. 1/2021, ktorý predložil žalobca, a v ktorom v rozpore s tvrdeniami oboch súdov sedí aj presné aritmetické rozdelenie nehnuteľnosti podľa výšky spoluvlastníckych podielov. Súdby iba stroho konštatovali, že nie sú viazané návrhom a ani veľkosťou spoluvlastníckych podielov, ale neuviedli prečo, z akého dôvodu hlavnú nezaťaženú časť rozdelili v šírke na 10 m a 7,55 m. Žiadne relevantné vysvetlenie, prečo došlo k takému neprimeranému ukráteniu žalobcu, súdby v ich rozhodnutiach neposkytli aj napriek tomu, že táto ich predmetná úvaha k rozdeleniu hlavnej časti musí byť, resp. mala by byť dostatočne preskúmateľná, aby z nej bolo zrejmé, podľa akých kritérií súdby postupovali a akými sa riadili. Z uvedeného dôvodu považuje dovolateľ túto neobjasnenú úvahu súdov, v rámci ktorej nerešpektovali spoluvlastnícke podiely na hlavnej časti dvora, iba nepreskúmateľnou svojvôľou.

15. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu v jeho napadnutej časti, resp. aby zároveň zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na nové

rozhodnutie, príp. aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že odvolaniu žalobcu vyhovie. Žalobca si zároveň uplatňuje voči žalovaným trovy dovolacieho konania a navrhuje, aby mu ich dovolací súd priznal v rozsahu 100 %.

16. Žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

IV.

Konanie o dovolaní

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané aj predpoklady prípustnosti dovolania.

18. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu, a to z akýchkoľvek hľadísk (vid' napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

20. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

21. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

22. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

23. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

24. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

Podľa § 79 CSP (Pristúpenie) na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane žalobcu.

Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

Podľa § 140 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo (ods. 1).

Podľa § 142 ods. 1 CSP o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania.

25. Zmena žaloby podlieha súhlasu súdu, ktorý o pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu rozhoduje uznesením bez možnosti podať voči nemu odvolanie (§ 357 CSP). Pokým súd nerozhodne o uplatnenej zmene žaloby, nemôže pokračovať v konaní a ak súd zmenu žaloby nepripustí, pokračuje v konaní o nezmenenej žalobe.

26. Rovnako o pristúpení ďalšieho subjektu rozhoduje súd formou uznesenia, proti ktorému nie je prípustné odvolanie (pozri § 357 CSP).

27. Z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní súdu prvej inštancie dňa 10. 12. 2021 právny zástupca žalobcu predložil súdu návrh na zmenu žaloby a v tej súvislosti aj návrh na pribratie účastníkov do konania. Uvedený návrh sa v spise nachádza založený za zápisnicou o pojednávaní ako č. l. 543; z obsahu zápisnice ani z následného obsahu spisu však nevyplýva, že by súd prvej inštancie o týchto návrhoch žalobcu rozhodol. Dovolateľ dôvodne namieta aj to, že týmto, nielen v odvolaní ale aj v dovolaní namietaným nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, sa odvolací súd v odôvodnení jeho rozhodnutia vôbec nezaoberal. Dovolací súd dospel k záveru, že uvedeným nesprávnym procesným postupom bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

28. Z uvedených dôvodov dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku II. ako aj v súvisiacom výroku I. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 CSP).

29. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rozhodne o návrhu na zmenu žaloby a na pristúpenie ďalších subjektov do konania a v novom rozhodnutí vo veci rozhodne nielen o trovách pôvodného konania, ale aj o trovách tohto dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.